

קלו:

ראשית הגז פרק אחד עשר חולין

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

אר יוחנן מפי השמועה אמרה. ר' יוסי הלך הלכתא כותמיה: **מנה** ופרס. **המנשה** כולן: **שישו** מחומשום. לכל אחת מהן שלש סלעים וחצי דהו לה כולה מנה ופרס שהמנה מאה זוז עשרים וחמשה סלעים הרי ל"ז סלעים וחצי: **ששים** סלעים: **ונון** שלש **מס** לכהן. ולקמיה פריך ליה מממתין: **רבי יוחנן אומר** שש סלעים הוי כל שכן ויתן מהם חמש סלעים כדמתן במתני: **ואחד** לו. ואפילו הן גוזוזות אלף סלעים סגי ליה נמי בחמשה סלעים לכהן: **כל שכן** סגן. ואפילו אין גוזוזות כולן אלא סלע אחד: **דרב בשלמא** לרב ורבי **יוחנן ינחא**. דרב לא איירי בגמינת כהן כלל ואיכא למימר דהוא נמי כסורא ליה דנותן מהגן ל"ז סלעים לכהן ה' סלעים: **אלא לשמואל**. דלמר יתן סלע לכהן הא אן חמש תנן ולעולא נמי דלמר כל שהו קשיא דמאיכא יתן לכהן ה' סלעים: **ולרב מי ינחא והאמר ראשית הגז** צ"ל דלמר שבעה ושלשים סלעים וחצי חייבין בראשית הגז אם מחמש רמלות כיון לא מהס חלק ס' מני לשלשים סלעים חצי סלע ולשבעה סלעים וחצי דבר מועט וחצי מוקמינן לה דלקמן צמנה בן מ' סלעים אחתי סלע הוה דהו ואין ה' סלעים לכהן תנן: **הא אסמר עלה**. כלומר ולעולא ראשית הגז צעשים צין רב למעט ומתמינן דקמיני חמש סלעים לאו ארישא קאי אלא מילתא באגפי נפשה היא: **בישראל** שיש לו גיוון הרבה. דחלק ששים שנה יש בו כדי לחלק לכהנים הרבה ומתקן ליתוס לכהנים הרבה דלמר ליה כל חד חד כהן לא מצטרף ליה ממנשה סלעים דהואיל ויש לו יתמן צעיקן נמיה רחיה לכל כהן דלקמן והיא דגוזוזת מעט נמי סגי ליה בששים. יש לשנות אתרים ואין בהם ממש: **והא טיבא עין יפה אחד מארבעים**. והיכי רב ושמואל אפין רעה נקטי שיעוריהו: ומשני **דאורייתא** צעשים. מדאורייתא סגי ליה בששים והיינו דקמיני עין רעה אחד מששים. רב ושמואל שיעורא דאורייתא אהו לאשמועינן. וביחזקאל (מה) רחמא ט' וששים האפיסה מחומר החטים וששים האפיסה מחומר השעורים חומר ל' סאין איפה שלם סאין שמות שלה חצי סאה כשמואל חצי סאה תרומה משלשים הרי אחד מששים: **דרבנן מארבעים**. ואהו רבנן ותקון דניהיב עין יפה בארבעים

ועד שבעין שבור. פירש בקונטרס משום דהוי כמו מוזק מתנות או אכולן דפטור וה"ל גזול ומיהו דאיכא מאי קמ"ל רב הסדלא כיון דמתני' היא וצפי' רש"י הראשונים במכתב ידו פירש שקודם שגזו חמש אלא דהיינו כדי חיוב צבע מה שגזו שלא צל לדי חיוב עד שצבעו והענין עליו קולמוס ונראה דקמ"ל רב הסדלא שלא נפרש מתני' כפירוש שמתק בקונטרס אלא פטור משום דמוזק מתנות כהונה שקלאן בשניו: **והא** אנו הגן. שיעור תרומה עין יפה אחד מארבעים ולא צעיק למימר דשמואל איירי צעיק רעה דאם כן מהי קמ"ל מתמינן היא במסכת תרומות (פרק ד מ"ג) עין רעה אחד מששים: **אלו** דברים שאין להם שיעור הפאה בו. כירושלמי דמסכת פאה פריך אמאי לא חשיב נמי תרומה כדדיהו דחטה אחת פוטרת הכרי כדשמואל ומשני דתרומה יש לה גיעור למעלה שאין יכול לעשות כל שיעור תרומה כדתנן העושה כל גרני לתקור אדם עושה כל שיעור ולא כולס ופריך והרי פאה דאין אדם עושה כל שיעור פאה יקמי ומשני פאה צעיק חיובא דהיינו משתמחיל עושה כל שיעור פאה לכהן אלא דהו פאה למה שצבר קצר אבל תרומה צמר חיובא דהיינו אחר מירוח אין יכול לעשות כל גרני תרומה בגמ' וסדראין פוקי אמאי לא חשיב אפר פרה ועפר סעיה ורוק יבמה ומשני דלא חשיב במתני' אלא דכריס דאי עביד טובא הוה מזהו אבל אין מחייב לעשות אלא כל שהוא:

מוסף רש"י

תורה אור השלם

1. עדים מאתרים ותמינים
עשירי רחלים קטאים
ואילים עשירי:
בראשית לב טו

גליון הש"ס

ב"ב א"ל לשון תורה
לעצמה. ע"י חייט פ"ח
מ"ד דפסחים: שם ופסק
ויקרא: מלשין הקהל
מחזיק וקוץ ושעיה נ"ז:

הגהות הב"ח

(א) ב"ב אשכחיה ר' יוחנן
לר"ל וחות ל' מתקן:
(ב) שם אהר ליה בששים
לר"ל ויתת ר' יוחנן
מתקן: (ג) ר"ד ד"ה אהר
וכי כבוד ה"ס וחסיד
מ"ד גיורא דכרנא:

הגהות מורה"ב

רנשבורג
א"ל ר"ד ד"ה אהר ל' מתקן
ולך וכו' וינחא הוה ומיהו
שם. הנה ששה מתקן
וי"ד ששים:

וביטויט בחמשים: **פוערס** אס הכרי. ראשית דגן [דגריס יח] ולא יהיב ציה קרא שיעור: **דאורייתא** כדשמואל. מדאורייתא בכל שכן מיפטר: **דרבנן** כדאורייתא **בארבעים**. ושעורא דרבנן אחרת בתרומה שהיא מן התורה כגון תרומת^א מירוש ויהיה שמתן בארבעים: **ושיעור דרבנן בדרבנן**. ושעורא דלמור רבנן בתרומה דיהו כגון פירות האילן וירק בששים ורמחא דיחזקאל אצרי עין אמרה: **והראיון**. מפרש בגמ' דהגיה (דף א.) דכל כמה דבעי לאתחזוי בעורה כרגל מיתחוי ומייטי קרבן עולת רחיה וגם הקרבן אין שיעורא לדמיס אס מרובה אס מועט מן התורה אבל חמשים אמרו הרחיה מעה כסף והתגיה שמי כסף (שם ב.): **דאורייתא** אין לה שיעור. כלל ורבנן יבזו לן בה שיעורא בששים אבל בתרומה אף על גב דמדאורייתא נמי בכל דהו מפטר נהי דמפטר ממיתה דעזל מיהו לכחלה רמחא שיעורא דילה חמשים וששים תנא בתוספתא^א אמר רבי יוסי מנין לתרומה שהיא אחד מחמשים שנאמר במדן (במדבר לא) תקח אחד אחו מן החמשים אחו שאמרתי לך במקום אחר מה ומנין אס תרס ועלה ביוד אחד מששים שאין כריך לתרס שנאמר [יחזקאל מה] וחת התרומה אשר תרמיו שמת האפיסה מחומר החטים וגו' אלמא דמתיהב בה שיעורא הלך לא מני לה דכדריס שאין להם שיעור: **אשכחיה רבי יוחנן**. לאיסי בר היי: **דמתני** לבריה. ממתינן חמש רחלים גוזוזות מנה מנה ופרס: **אמר** ליה. איסי כדכתיב קרא קא ממני רחלים מאתים אמר ליה לשון תורה לחוד וכו': **אמר** ליה. ר' יוחנן לאיסי: **מאן** ריש סידרא **בבב**. ראש ישיבה: **אבא אריבא**. רב קרי אריבא שארין דברוי היה כדאמרין בלכתן. **אבא אריבא קרי** ליה. **אבא** אריבא רבינו רבנן כבוד (א) **דכירנא**. שבהיה בבין קודם שירד לבבל היה חשוב ממני שהיה יושב לפני רבי ואני הייתי יושב שבעה עשר שורות מאחוריו: **ויקוין**. נושאין ונותנין בהלכה: **א"ל** איבו. איסי לרבי יוחנן: **ראשית** **הגז** **בכמה**. כמה יהיה לו ויתחייב בראשית הגז אמר ליה בששים סלעים: **מה** **צין** **לי** **ולך**. אס איני יודע פירושה של משנתנו יומר ממך מה אני גדול ממך איני יש בידי דלל שהוא לאו דוקא אלא אידי דלמר ר' דוסא שיעורא רבה אמר רבנן לשון שיעור מועט א' וגוזומא הוא ומיהו ששה סלעים צעיקן כי היכי דלימתי סלע לכהן דכירי מהכי ליכא למאן דלמר דמיהו נמינה: **בששים**. חלק ששים יתן לכהן. לישא אחריתא ששים סלעים חייבים לכהנים: **אנחא** לן **הודא**. אחת מדברין יכולה להתקיים: **בשלמא** **רבי יוחנן**. לדאמרת משמיה בששים: **אדר'** **יוחנן**. דלמר לעיל כמה כל שכן שש חמש לכהן ואחד לו לא קשיא: **הא** **דידיה** **הא** **דרביה**. משום רבי ינחא דקאמרין: **אלא** **דרב** **אדרב** **קשיא** **דאמר** **רב** **כולו** **מנה** **ופרס**. חייבות בראשית הגז ואי ראשית הגז בששים לא מטו ליה לכהן סלע וצירי מהכי ליכא למאן דלמר: **כמה** **בן** **ארבעים** **סלעים**. יש מנה גדול כך דלקמן דהו מנה ופרס ששים ומתן יתן סלע לכהן: **ופרכין**